

sing vragen: hoe kon men personen en instellingen die als gevolg van maatregelen van de bezetter in hun vermogen geschaad waren (rechtstreeks door de bezetter of door anderen die van door de bezetter geopende mogelijkheden geprofitteerd hadden), rechtsherstel geven en wat diende te geschieden met de vermogens van 'afwezigen' (gedeporteerde Joden bijvoorbeeld) en van diegenen die in afwachting van hun berechting door het Militair Gezag opgepakt en gedetineerd zouden worden? Wij herinneren er aan dat de meesten van die politieke delinquenten zich voor de Tribunalen zouden moeten verantwoorden. Die Tribunalen konden hun vermogens geheel of gedeeltelijk verbeurd verklaren, ook dus bijvoorbeeld hun meubilair dat in veel gevallen (nl. wanneer èn de man èn de vrouw zouden worden gearresteerd) bij hun arrestatie onbeheerd zou achterblijven. De bedoeling was dat dat meubilair ter beschikking gesteld zou worden aan oorlogs- en vervolgings-slachtoffers die na de bevrijding nog geen stoel zouden hebben om op te zitten en geen bed om op te slapen. Wilde de overheid evenwel voorkomen dat elk van die slachtoffers zich eenvoudig zou toeëigenen wat hij nodig had, dan dienden regels gesteld te worden voor wat juridisch een overdracht van vermogensbestanddelen zou zijn.

Voordat wij nu E 100 verder behandelen, willen wij er op wijzen dat voor het in Nederland aanwezige vermogen van vijandelijke staten en van vijandelijke onderdanen alsmede van politieke delinquenten regels gesteld werden in weer een ander, eind oktober '44 vastgesteld wetsbesluit (E 133), dat voorbereid was door dezelfde commissie welke E 100 had geformuleerd. E 133 bepaalde dat het vermogen van vijandelijke staten en van vijandelijke onderdanen in eigendom zou overgaan op de Staat der Nederlanden; dat vermogen moest worden aangegeven bij een nieuw op te richten instelling, het Nederlands Beheersinstituut; bij dat instituut zou evenwel óók het vermogen moeten worden aangegeven van alle politieke delinquenten. Het instituut diende al die vermogens te doen beheren en moest ze, voorzover ze niet verbeurd verklaard waren, aan de politieke delinquenten na hun vrijlating teruggeven; voordien mocht het evenwel vermogensbestanddelen verkopen (waren die meer dan f 10 000 waard, dan dienden zij in het openbaar geveild te worden) — de opbrengst bleef dan bestemd voor de oorspronkelijke eigenaren.

Dit Beheersinstituut nu zou tegelijk één van de afdelingen zijn, de Afdeling Beheer, van de krachtens E 100 in het leven te roepen Raad voor het Rechtsherstel. Die raad (het aantal leden werd niet aangegeven) zou op zijn minst vijf afdelingen tellen: de Afdeling Effectenregistratie, de Afdeling Beheer, de Afdeling Voorzieningen voor Afwezigen (na-